

and 1 test pit (totalling 54 m²) (Figs. 1, 4, 11–13) yielded sherds of hand-built (?) and thrown ceramics (Fig. 5) as well from a 'bowl-shaped' stove tile (*Schüsselkachel*) characteristic of the 16th century (Fig. 6), flint flakes and artefacts characteristic of the Mesolithic – Late Neolithic (Fig. 8), and stone artefacts of unknown purpose and chronology (Figs. 7, 10).

Gintautas Zabiela,
Zenonas Baubonis,
Jurgita Viršilienė

2021 m. surasti piliakalniai

2021 m. Lietuvoje pavienių asmenų iniciatyva toliau ieškota nežinomų piliakalnių (*ATL 2020 metais*, 2021, p. 607–611). Per metus identifikuoti 5 nauji piliakalniai, tarp jų Liškiavos piliakalnis II (Varėnos r., Merkinės sen.), aptiktas archeologinių tyrimų metu (M. Grikpėdis) (žr. p. 56–63). Toliau aprašyti 4 kiti piliakalniai.

Airėnai II, Vilniaus r., Dūkštų sen.
(54°49'48.08", 24°56'44.43")

500 m į Š nuo Buivydų–Bratoniškių piliakalnių kompleksu yra Airėnų II piliakalnis su

papilium. Piliakalnis įrengtas kranto kyšulyje tarp 2 upelių. Aikštelė pailga Š–P kryptimi, 63 m ilgio, 22 m pločio Š dalyje. Čia supiltas 0,5 m aukščio, 6 m pločio pylimas I, už kurio iškastas 0,2 m gylio, 2 m pločio griovys. Už jo yra 0,1 m aukščio, 4 m pločio pylimas II 0,5 m aukščio išoriniu šlaitu, besileidžiančiu į 0,5 m gylio, 5,5 m pločio griovį II. Šlaitai statūs, 10 m aukščio (1 pav.).

Papilys (54°49'45.62", 24°56'42.3") įrengtas atskiroje kalvoje tarp 2 upelių, į V nuo piliakalnio. Aikštelė pailga ŠV–PR kryptimi, 48 m ilgio, 8 m pločio. Jos ŠV krašte supiltas 0,5 m aukščio, 11 m pločio, 7,5 m ilgio pylimas. Jo išorinis 1,5 m aukščio šlaitas leidžiasi į 0,3 m gylio, 5 m pločio griovį. Šlaitai statūs, 14 m aukščio (2 pav.). Papilio PR krašte iškasta apie 5 m skersmens duobė.

Piliakalnis ir papilys apaugę medžiais. Kompleksas datuojamas II tūkst. pradžia (?). Piliakalnio papilį 2021 m. gegužės 18 d. surado G. Grižas, patį piliakalnį 2022 m. kovo 10 d. identifiko E. Naujalis.

1 pav. Airėnų II piliakalnis iš R 2022 03 27.
G. Zabielos nuotr.

Fig. 1. Airėnai II Hillfort, as seen from the E,
27 Mar. 2022.

Balčiai, Utenos r., Tauragnų sen.
(55°29'9.62", 25°53'19.51")

Piliakalnis įrengtas atskiroje didelėje kalvoje, pailgoje beveik Š–P kryptimi. Aikštelė netaisyklingo keturkampio formos, 115 m ilgio, 23 m pločio, per 2 m iškilusia P dalimi. Jos P krašte supiltas 0,5 m aukščio, 1 m pločio pylimas I, kurio išorinis 2 m aukščio šlaitas leidžiasi į 2 mm pločio, 0,2 m gylio griovį I, už kurio yra

0,2 m aukščio, 3 m pločio pylimas II. Šio pylimo išorinis 1 m aukščio šlaitas leidžiasi į 4 m pločio, 0,2 m gylio griovį II, už kurio supiltas 0,3 m aukščio, 10 m pločio pylimas III išoriniu 1,5 m aukščio šlaitu (3 pav.). Šlaitai statūs, 16–20 m aukščio. Piliakalnis apaugęs mišku, su ankstesnio arimo žymėmis. Piliakalnį 2021 m. rugsėjo 2 d. surado G. Grižas. Jis datuojamas I tūkst. pradžia.

2 pav. Airėnų II piliakalnio papilys iš PR 2021 12 19. G. Zabelos nuotr.

Fig. 2. The Airėnai II Hillfort's fortified settlement, as seen from the SE, 19 Dec. 2021.

3 pav. Balčių piliakalnio įtvirtinimai iš PR 202111 28. G. Zabelos nuotr.

Fig. 3. Balčiai Hillfort's fortifications, as seen from the SE, 28 Nov. 2021.

4 pav. Grybiškės piliakalnis iš oro (P) 2021 10 30.
G. Zabielos nuotr.

Fig. 4. Grybiškė Hillfort from overhead (S),
30 Oct. 2021.

5 pav. Migonių piliakalnis II iš P 2021 12 19.
G. Zabielos nuotr.

Fig. 5. Migonys Hillfort II, as seen from the S,
19 Dec. 2021.

Grybiškė, Zarasų r., Salako sen.
(55°37'49.34", 26°10'13.42")

Piliakalnis įrengtas atskiros kalvos aukščiausioje vietoje. Aikštelė ovali, pailga PV–ŠR kryptimi, 62x47 m dydžio, iki 2 m iškiliumu. Jos ŠR pakraštyje supiltas 0,3 m aukščio, 5 m pločio pylimas, kurio išorinis 2 m aukščio šlaitas pereina į 6 m pločio terasą 3 m aukščio išoriniu šlaitu. Ši į išorę žemėjanti terasa juosia visą piliakalnį. PV šlaite 2 m žemiau terasos yra kita 15 m pločio terasa. Šlaitai vidutinio statumo, 10–20 m aukščio (4 pav.). Piliakalnis apaugęs mišku, aikštelė tankiai iškasinėta duobėmis. Piliakalnį 2021 m. balandžio 28 d. surado E. Šatavičius. Jis datuojamas I tūkst. pradžia.

Migonys, Kaišiadorių r., Kruonio sen.
(54°43'46.53", 24°11'16.79")

Piliakalnis II yra 1,3 km į PV nuo Migonių piliakalnio I, 1,3 km į PV nuo Migonių piliakalnio I. Jis įrengtas Lapainios dešiniojo kairiojo kranto kyšulyje, suformuotame į jos slėnį įeinančios griovos. Aikštelė trikampė, pailga Š–P kryptimi, 24 m ilgio, 19 m pločio, P pusėje įtvirtinta 2 pylimais ir tarp jų esančiu grioviu, per

1 m žemėjanti į Š pusę. Pylimas I nuo aikštelės 1 m aukščio, 9 m pločio, išorinis šlaitas į griovį I 1,5 m aukščio, už jo esantis griovys I 3 m pločio, 0,5 m gylio, pylimas II 1,5 m aukščio, 7 m pločio, išorinis šlaitas 1 m aukščio (5 pav.). Šlaitai į upelį statūs, 18 m aukščio. Aikštelės kraštai nuslinkę į upelį, aikštelės ir pylimo I R dalyse yra duobių. Piliakalnis apaugęs retu mišku. Piliakalnį 2021 m. gegužės 22 d. surado G. Grižas. Jis datuojamas I tūkst. – II tūkst. pradžia.

2021 m. surasti piliakalniai rodo, kad Lietuvoje dar yra nežinomų piliakalnių.

Hillforts discovered in 2021

In 2021, 5 new hillforts were identified: Airėnai II Hillfort and fortified settlement (Vilnius District) (Figs. 1–2), Balčiai (Utena District) (Fig. 3), Grybiškė (Zarasai District) (Fig. 4), Liškiava Hillfort II (Varėna District, see p. 56–63), and Migonys Hillfort II (Kaišiadorys District) (Fig. 5). The majority date to the 1st millennium BC – 1st millennium AD.